

Fjármálaráðuneytið
Arnarhváli
150 Reykjavík

Reykjavík, 1. nóvember 2016

Efni: Umsögn um greinargerð stýrihóps um vsk og vörugjöld.

Vísað er til skilagreinar og greinargerðar stýrihóps um vsk og vörugjöld, sem birtust á vef ráðuneytisins 26. október og voru sendar Félagi atvinnurekenda til umsagnar sama dag.

I. Almenn

FA fagnar því að áfram sé unnið að endurskoðun virðisaukaskattkerfisins. Hin almenna afstaða félagsins er að áfram eigi að stefna að því að einfalda kerfið, breikka skattstofninn, fækka undanþágum og leggja virðisaukaskatt á í einu þrepi. Þeir áfangar sem þegar hafa náðst og lýst er í skilagrein starfshópsins eru tvímælalaust skref í rétta átt.

FA styður sömuleiðis þær breytingar sem lagðar eru til í greinargerð starfshópsins. Þær eru flestar til þess fallnar að skýra reglur og jafna samkeppnisstöðu innlendra og erlendra aðila.

II. Fjárhæð gjaldmarka

FA tekur undir að það er til einföldunar og hagræðis fyrir neytendur að fella niður innflutningsgjöld af póstsendingum að verðmæti undir 2.000 krónum. Félagið er jafnframt sammála þeirri nálgun að miða við skurðpunkt tekna af innheimtu aðflutningsgjalda og kostnaðar ríkisins af álagningu þeirra og innheimtu. Ekki er rétt að ganga lengra í þessu, þar sem slíkt myndi skekkja samkeppnisstöðu seljenda innfluttrar vöru, sem full innflutningsgjöld eru greidd af.

III. Endurskoðun lagaákvæða um gjaldfresti vsk

Ekki er hægt að skilja við umræðu um endurskoðun virðisaukaskattkerfisins án þess að nefna gjaldfresti virðisaukaskatts í tolli. Frá hruni hefur heimild til tvíeða þrískiptingar gjalddaga aðflutningsgjalda verið eftir atvikum í tollalögum nr. 88/2005, lögum um vörugjald nr. 97/1987 og lögum um virðisaukaskatt nr. 50/1988. Smærri fyrirtæki telja sig einkum hafa haft af henni mikið hagræði.

Heimildin þýðir að hefðbundnum gjalddögum aðflutningsgjalda (og vörugjalda eftir atvikum) er dreift á tvo gjalddaga. Síðari helmingi aðflutningsgjalda skal skilað eigi síðar en á 5. degi annars mánaðar eftir lok uppgjörstímabils. Einnig hefur verið séð til þess að þetta fyrirkomulag skerði ekki heimild til að færa til innskatts allan virðisaukaskatt viðkomandi tímabils þótt einungis hluti hans hafi verið greiddur.

Bráðabirgðaákvæðum þessa efnis var bætt við áðurgreind lög með lögum nr. 130/2008, 157/2008, 17/2009, 14/2010, 165/2010, 22/2011, 46/2011, 18/2012, 21/2013, 125/2014 og 33/2016. Frumvörp hafa verið flutt ýmist af fjármálaráðherra eða efnahags- og viðskiptanefnd Alþingis og ýmist tekið til heils árs eða hluta úr ári. Á tímabili var gjalddögum þrískipt en síðustu ár hefur verið um tvískiptingu að ræða.

Heimildin var í upphafi rökstudd með tímabundnum greiðsluferfiðleikum fyrirtækja eftir hrunið. Fjárlagaskrifstofa fjármálaráðuneytisins hefur oft sinnis gefið staðlaða umsögn um frumvarpsákvæði þessa efnis:

Álögð aðflutningsgjöld og vörugjöld á þessu ári skerðast ekki vegna þessarar aðlögunar frá því sem gert var ráð fyrir enda einungis um að ræða tilfærslu í innheimtu innan ársins. Skil ættu jafnvel að verða betri vegna þessa úrræðis. Ekki verður séð að frumvarpið, verði það óbreytt að lögum, hafi í för með sér kostnað fyrir ríkissjóð.

Í greinargerð með frumvarpi til laga sem fjármálaráðherra flutti 2013 (þingskjal 267 – 205. mál á 143. löggjafarþingi) um framlengingu heimildarinnar út árið 2014 segir:

Í greinargerð með sambærilegri breytingu á sömu lögum í lok síðasta árs kom fram að unnið yrði að endurskoðun á fyrirkomulagi greiðslufrests aðflutningsgjalda á þessu ári með það fyrir augum að koma á varanlegu fyrirkomulagi frá og með árinu 2014. Vinna við umrædda endurskoðun hefur hins vegar dregist og er því lagt til að núverandi fyrirkomulag verði framlengt um eitt ár samhliða því að áfram verði unnið að því að finna varanlegt fyrirkomulag.

Ráðherra flutti ekki frumvarp um málið á 144. löggjafarþingi en meirihluti efnahags- og viðskiptanefndar flutti breytingartillögu við frumvarp til laga um ýmsar forsendur frumvarps til fjárlaga fyrir árið 2015 (3. mál) um framlengingu heimildarinnar út árið 2015. Í nefndaráliti meirihlutans sagði:

Meiri hlutinn leggur til að hefðbundnum gjalddögum aðflutningsgjalda, þ.m.t. virðisaukaskatts, vegna uppgjörstímabila á árinu 2015 verði dreift á tvo gjalddaga. Samhljóða breytingar hafa verið lögfestar allt frá árinu 2009, síðast með lögum nr. 21/2013. Þessu tímabundna úrræði var ætlað að bregðast við greiðsluferfiðleikum fyrirtækja eftir efnahagshrunið haustið 2008 sem hafa reynst langvinnari en vonir stóðu til í upphafi. Að óbreyttu hefði úrræðið fallið niður í lok þessa árs, enda hagur íslenskra fyrirtækja verið að vænkast síðustu árin. Vegna ábendinga úr atvinnulífinu sem telur sig hafa góða reynslu af þessu fyrirkomulagi er talið rétt að framlengja úrræðið til ársloka 2015 á meðan unnið verði að endurskoðun á gjaldfrestum í tengslum við heildarendurskoðun virðisaukaskattkerfisins.

Ekki lauk endurskoðuninni á árinu 2015, engu að síður var heimildin ekki framlengd. Eftir að FA benti með bréfi til ráðuneytisins (4. marz 2016) á það óhagræði sem þessu fylgdi fyrir mörg fyrirtæki flutti efnahags- og viðskiptanefnd

enn frumvarp sem varð að lögum nr. 33/2016, en með þeim er heimildin framlengd út árið 2016. Í greinargerð þess frumvarps sagði:

Endurskoðun gjalddaga og greiðslufresta skatta og gjalda er í farvatninu með samræmingu að leiðarljósi ... Þó að samræming gjalddaga sé í farvatninu er allt að einu rétt að gera ráð fyrir því að bráðabirgðareglan renni sitt skeið endanlega á árinu 2016.

Í greinargerð starfshópsins, sem hér er til umfjöllunar, segir ekkert um endurskoðun gjalddaga og greiðslufresta í lýsingunni á þeirri vinnu við endurskoðun vsk-kerfisins sem framundan er. Félag atvinnurekenda telur að þessi endurskoðun hafi dregið úr hömlu og ótækt sé að láta þetta mál stranda á því að ekki takist að ljúka margboðaðri endurskoðun.

FA hefur áður bent á að þetta mál snýst ekki eingöngu um að mæta tímabundnum greiðsluferfiðleikum fyrirtækja eftir hrun. Innflutningsfyrirtæki selja vörur sínar iðulega með greiðslufresti sem er lengri en gjaldfrestur aðflutningsgjalda. Þetta skapar óhagræði, sér í lagi fyrir minni fyrirtæki. Þau selja gjarnan vörur til mun stærri og sterkari aðila, til dæmis stórrar verzlunakeðju eða Landspítalans, og hafa vegna aðstöðumunar í raun ekki stjórn á þeim greiðslufresti sem þau verða að veita. Heimild til að skipta greiðslunum upp er til sérstaks hagræðis fyrir minni fyrirtæki.

Samkvæmt ábendingum frá félagsmönnum FA eru mörg smærri fyrirtæki sem gengu í gegnum erfiðleika eftir hrun heldur alls ekki búin að bíta úr nálinni með afleiðingar hrunsins. Erlendir birgjar eru til að mynda enn tregir að veita greiðslufresti og er stór hluti innkaupa fyrirframgreiddur, þannig að fjárbinding í birgðum er mikil. Þessi háttur á dreifingu greiðslu aðflutningsgjalda hefur því hjálpað mikið til í rekstri smærri fyrirtækja og er full ástæða af þeim sökum til að veita áfram sambærilega heimild til að tvískipta gjalddögum.

Samandregið er staða þessa máls með eftirfarandi hætti, eins og FA hefur áður lýst fyrir ráðuneytinu:

- Mörg smærri fyrirtæki eru enn í erfiðleikum gagnvart erlendum birgjum. Sveigjanleiki í greiðslu aðflutningsgjalda er jafnframt til hagræðis fyrir smærri fyrirtæki sem eiga ekki annars kost en að veita stórum viðskiptavinum rúma gjaldfresti.
- Fjárlagaskrifstofa ráðuneytisins telur ekki að heimildin til að skipta greiðslum hafi áhrif á tekjur eða kostnað ríkissjóðs og álitur ennfremur að skil gjalda batni jafnvel með þessu fyrirkomulagi.
- Enn er heildarendurskoðun virðisaukaskattkerfisins ólokið, m.a. með tilliti til fyrirkomulags gjalddaga og gjaldfresta.

FA leggur til að heimildin til tvískiptingar gjalddaga verði nú fest endanlega í sessi með því að bæta ákvæðum þar um inn í frumvarpsdrög þau, sem starfshópur fjármálaráðherra hefur unnið. Vandséð er, í ljósi ofangreinds, hvaða rök standa til þess að heimildin skuli renna sitt skeið í lok þessa árs.

IV. Lokaorð

Félag atvinnurekenda áskilur sér rétt til að koma á framfæri frekari ábendingum og upplýsingum við ráðuneytið vegna málsins. Þá er FA reiðubúið að funda með ráðuneytinu um þessi mál.

Með vinsemd og virðingu,

Ólafur Stephensen
Framkvæmdastjóri Félags atvinnurekenda